T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO **:** 2024/406
KARAR NO **:** 2025/246
KARAR TR **:** 08/04/2025

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *" konusu ve dava sebebinin aynı olması" ve "kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşullarını taşımayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının Giderilmesini İsteyen
Davacı **:** K.S.Ç (Adli Yargıda ve İdari Yargıda)
Vekili **:** Av. Ş. D
Davalılar **:** 1-) A.R.G (Adli Yargıda)
2-) N.G (Adli Yargıda)
Vekilleri **:** Av. M. C. C
3-) Çevre Şehircilik Bakanlığı (İdari Yargıda)

I. ADLİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

1. Davacı vekili, İstanbul ili, Küçükçekmece ilçesi, ... Mahallesi, .. pafta, ... parsel sayılı taşınmazın maliki olan müvekkilinin, imar planında ... pafta ..., ... ve ... sayılı parsellerle taşınmazının tevhit şartı bulunması nedeniyle anılan parsellerde ön alım hakkı bulunduğundan bahisle, tapu kayıtlarının iptal edilerek tapuda kendi adına tescil edilmesi istemiyle, ... pafta ..., ... ve ... sayılı parsellerin malikleri olan A.R.G ve N.G 'a karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

2. **Küçükçekmece 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/03/3019 tarih ve E.2018/82, K.2029/285 sayılı kararı** ile, davacının aynı parselde malik sıfatı ile hissedar olmaması sebebiyle şahsi bir hak olan şufa hakkının mevcut olmadığı gerekçesiyle HMK 115. maddesi uyarınca dava şartı yokluğundan dava usulden reddedilmiş; bu karara karşı istinaf talebinde bulunulması üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 16/01/2020 tarihli ve E.2019/1080, K.2020/82 sayılı kararıyla istinaf talebini esastan reddetmiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...dava 05/10/2012-19/05/2013 tasdik tarihli Küçükçekmece Göl civarı revizyon imar uygulama planına göre tapuda 1...,1...,1... ve 1... parsel sayılı taşınmazların tek yapılaşabilme özelliğini kaybetmiş, tevhid şartlı şuyulu parseller haline gelip, yapılaşabilmesi için tevhid edilerek tek parsel numarası alması ve paylı hale gelmesi imar planı gereği zorunlu hale geldiği*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

iddia edilen bu parsellerden 1..., 1...,1... numaralı taşınmazların Maliye Hazinesi mülkiyetinde iken Çevre Bakanlığına tahsis edilip Beyoğlu Noterliğinin 16/08/2017 tarihi 13919 yevmiye numaralı bildirimi ile A.R.G ve N.G 'a trampa yolu ile devredilmesi sonucunda her ne kadar devredilen bu parseller bağımsız olarak tapuya kayıtlı olduğu ve paylı mülkiyetin olmadığı iddia edilse de meydana gelen işlem sonucunda TMK 731 maddesinde belirtildiği üzere imar planından kaynaklanan tevhid şartlı paylı mülkiyetin oluştuğu ve kanundan doğan kısıtlamalar sebebi ile tapu siciline tescil edilmeksizin etkili olacağı iddiasına dayalı ön alım hakkının oluştuğu ve bu sebeple söz konusu tevhid şartlı parsellerde tapu iptali ve tescil isteğine ilişkindir.

Dosyaya alınan tapu kayıtlarının tetkikinden davaya konu edilen her üç parselin de tapu kaydında diğer parselle birleşirmeye ilişkin bir işlem yapılmadığı tespit edilmiştir.

Ön alım hakkı paylı mülkiyet hükümlerine tabi taşınmazlarda bir paydaşın taşınmaz üzerindeki payını kısmen veya tamamen üçüncü bir kişiye satması halinde diğer paydaşlara bu satılan payı öncelikle satın alma yetkisi veren bir haktır. Bu hak paylı mülkiyet ilişkisi kurulduğu anda doğar ve satışın yapılması ile kullanılabilir hale gelir.

Davacı tarafından her ne kadar TMK 731 maddesine dayalı olarak taşınmaz mülkiyetinin kanundan doğan kısıtlamaları tapu siciline tescil edilmeksizin etkili olacağından bahisle ön alım hakkının doğduğu iddia edilmiş ise de TMK 705 maddesi kapsamında kesinleşmiş mahkeme kararlarının tapuya tescil olmasa da sonuç doğuracağına dair hükmü istisna olmak kaydı ile tevhid şartının söz konus 3 parselin 4. Parselle birleştirilip tapuya tek parsel halinde tescil edilip davacı ve davalılar arasnda paylı mülkiyetin doğumuna sebebiyet vereceğinden bahsedilemeyeceğinden davacının aynı parselde malik sıfatı ile hissedar olduğundan da söz edilemeyecektir.

Ön alım hakkı şahsi bir haktır ve bu hak aynı taşınmazın paylı mülkiyete tabi olması halinde taşınmazın 3. Kişilere satılması durumunda diğer hissedarlara tanınmış kanundan doğan bir haktır. Davacının tevhid şartını TMK 731 kapsamında değerlendirilmesi gerektiği iddiasının kabul edilmesi durumunda ön alım hakkının şahsi değil , ayni bir hak olarak kabulü gerekir ki bu durumun kanun hükmüne açıkça aykırı olacağı sabittir.

Tüm bu nedenlerle davacının ön alım hakkının doğduğuna dair iddiaları aynı parselde malik sıfatı ile hissedar olmadığı tevhid şartı ile ortaya çıkabilecek durumun taşınmazın aynına dair olduğu, ön alım hakkının ise şahsi bir hak olup şahsa sıkı sıkıya bağlı bir kullanımının söz konusu olduğu, somut olayda ön alım hakkının kullanılabilmesi için şartların oluşmadığı, dava şartı yönünden davacının davasının reddi gerektiği kanaati ile aşağıdaki hükmün kurulması yoluna gidilmiştir.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda yazıldığı üzere ;

1-Davacının aynı parselde malik sıfatı ile hissedar olmaması sebebi ile şahsi bir hak olan şufa hakkının mevcut olmadığı kanaati ile HMK 115 MADDESİ uyarınca dava şartı yokluğundan davanın USULDEN REDDİNE..."

II. İDARİ YARGIDA DAVA SÜRECİ

A. Dava Konusu Olay

3. Davacı vekili, müvekkilinin İstanbul ili, Küçükçekmece ilçesi, ... Mahallesi, .. pafta, ... parsel sayılı taşınmazın maliki olduğunu belirterek, 03/07/2017 tarihli ve 30310 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 7. maddesinin 3. fıkrasında yer alan, *"Mevcut haliyle yapılaşmaya elverişli olmayan parsellere ilişkin olarak, ilgili idarenin tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde parsellerin malikleri kendi aralarında anlaşamadığı takdirde re'sen tevhit ve ifraz yoluyla işlem yapmaya ilgili idare yetkilidir."* hükmünün iptali istemiyle, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına karşı dava açmıştır.

B. Yargılama Aşamaları

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

4. **Danıştay 6. Dairesi 06/12/2021 tarih ve E.2018/59, K.2021/13300 sayılı kararı** ile, dava konusu düzenlemede imar planına uygun olarak düzgün imar parsellerinin oluşturulması ve mülkiyet sahiplerine yapılaşabilecekleri imar parsellerinin tahsis edilmesi amaçlandığından mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 07/11/2022 tarihli ve E.2022/1231, K.2022/3119 sayılı kararıyla reddedilerek karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Yukarıda yer verilen mevzuattan anlaşılacağı üzere, arsa ve arazilerin, öncelikle malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakatı aranmaksızın yapılan parselasyon işlemiyle ya da parselasyon işlemi yapılamaması durumunda istisnai olarak imar planında hüküm varsa re'sen, yoksa müracaat üzerine yapılan ifraz ve tevhit işlemleri ile imar planına uygun parsel haline getirilmesi gerekmektedir. Bu işlemler yoluyla, öznel ve somut nitelikte arsa ve arazi düzenlemesi gerçekleştirilerek imar planıyla getirilen kullanım amaçlarına uygun şekilde ve yapılaşmaya elverişli imar parsellerinin oluşumu sağlanmaktadır. Başka bir ifadeyle, istisnalar hariç olmak üzere bir alanda ifraz ve tevhit işlemlerinin yapılabilmesi için uygulama imar planının ve bu plan uyarınca parselasyon işlemlerinin tamamlanmış olması ve imar planında ifraz veya tevhit şartının bulunmaması halinde taşınmaz maliklerinin muvafakatının da alınması gerekmektedir.*
>
> *Öte yandan, İmar Kanununun 15.maddesinde 04/07/2019 tarih ve 7181 sayılı Yasanın 8. maddesi ile yapılan değişiklik ile mevcut hâliyle yapılaşmaya elverişli olmayan imar parsellerinde; maliklerden birinin talebi üzerine veya doğrudan, parsel maliklerine kendi aralarında anlaşmaları için yapacağı tebliğden itibaren üç ay içerisinde maliklerce anlaşma sağlanamaması hâlinde, resen tevhit ve fiilî duruma göre ifraz yoluyla işlem yapmaya ilgili idarenin yetkili olduğu hükmü eklenmek suretiyle uyuşmazlığa konu düzenleme yasal dayanağa kavuşturulmuştur. Aksi halde bu parsellerin yapılaşma imkanı bulunmamaktadır. Kaldı ki, ifraz ve tevhit işlemi neticesinde parselin mülkiyeti parsel malikinden alınmamakta sadece parselin hisse oranı korunmak suretiyle müşterek mülkiyet tesis edilmekte olup davacının mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına itibar edilmemiştir.*
>
> *Bu durumda, dava konusu düzenleme ile imar planına uygun olarak düzgün imar parsellerinin oluşturulması ve mülkiyet sahiplerine yapılaşabilecekleri imar parsellerinin tahsis edilmesi amaçlandığından dava konusu düzenlemede mevzuata aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.*
>
> *KARAR SONUCU:*
>
> *Açıklanan nedenlerle;*
>
> *1. DAVANIN REDDİNE..."*

III. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK

5. Davacı K.S.Ç vekilince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilen 22/02/2024 tarihli dilekçe ile Küçükçekmece 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/03/2019 tarihli ve E.2018/82, K.2019/285 sayılı kararı ile Danıştay 6. Dairesinin 06/12/2021 tarihli ve E.2018/59, K.2021/13300 sayılı kararından hangisinin uygulanacağı konusunda tereddüt doğduğundan ve hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hâle geldiğinden bahisle hüküm uyuşmazlığının Küçükçekmece 4. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen 08/03/2019 tarihli ve 2018/82 E., 2019/285 K. sayılı kararın kaldırılması suretiyle giderilmesi talebinde bulunulmuştur.

6. Adli ve idari yargı yerlerince ortaya çıkan hüküm uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle idari yargı yerinde davacı vekili Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına hitaben yazılı dilekçesi ile Danıştay 6. Daire Başkanlığına başvuruda bulunmuş, Danıştay 6. Daire Başkanlığı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

hüküm uyuşmazlığına konu idari ve adli yargı dosyalarını birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca2247 sayılı Kanun'un 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

IV. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

8. Danıştay Başsavcısı; usuli taleplerin farklı olması nedeniyle konusu aynı olmayan kararlar arasında 2247 sayılı Kanunda belirtilen anlamda hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"..2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 24. maddesinde; adlî ve idarî yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edileceği, ilgili kişi veya makamın Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebileceği kurala bağlanmıştır.

Bu kanunî düzenlemeye göre hüküm uyuşmazlığının varlığı için;

a) Uyuşmazlık bulunduğu ileri sürülen hükümlerin, adlî ve idarî yargı mercilerince verilmesi,

b) Konusu, sebebi ve taraflarından en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Davaların esasının hükme bağlanmış bulunması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, ortada adlî ve idarî yargı mercilerince verilmiş ve kesinleşmiş kararların bulunduğu, taraflarından en az birinin aynı olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı ve kararların kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2247 sayılı Kanun uyarınca hüküm uyuşmazlığının var olduğunun kabul edilebilmesi için gereken şartlardan biri de hükümlerin aynı konuya ilişkin olmasıdır.

Aralarında uyuşmazlık (çelişki) bulunan hükümlerin (hukuk mahkemesi ve idare mahkemesi kararlarının) aynı dava hakkında verilmiş olması gerekir. Aynı davadan maksat, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflardan en az biri aynı olan davalardır. (KURU Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 2001, Cilt I, s. 770)

Dava konusu (müddeabih) en kısa tanımıyla dava ile elde edilmek istenen sonuçtur. Davanın konusu kavramının kanunî olarak hiç bir yerde açık seçik bir tanımı yapılmamıştır. Doktrinde dava konusunun niteliği tartışmalıdır ve bu sebeple dava konusu kavramını açıklayabilmek amacıyla birçok teori ileri sürülmüştür. Türk **hukuk***doktrininde genel olarak dava konusunun "dava konusu yapılmış olan hak, yani dava ile elde edilmek istenen sonuç (netice)" olduğu konusunda görüş birliği olduğu söylenebilir. Yargıtay kararlarında dava konusu "dava ile elde edilmek istenen sonuç" şeklinde betimlenmesi ile yetinilmiştir. Dava konusu talep sonucundan oluşurken dava sebebi ise maddî vakıadan oluşur. Hukukî sebep ise bu kavramlar altında değerlendirilemez. Davacının talep sonucu ile mahkemeden istediği dava konusu iken bunu maddî vakıaya dayandırması ise dava sebebidir. Dava konusunu belirleyen tek ve asıl unsurun talep sonucu (usulî talep) olduğunu belirtebiliriz. Diğer bir deyişle talep sonucu (usulî talep) sağlanması mahkemeden istenilen hukukî korunma, dava konusunun bizatihi kendisidir. Usulî talebi genel hatlarıyla bir hukukî sonucun kesin bir şekilde belirlenmesini konu alan ve mahkemeye yöneltilmiş bulunan istek şeklinde tanımlayabiliriz. (Dr. Levent BÖRÜ,*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

Dava Konusu Kavramı ve Teorileri 2012, BATİDER, Cilt XXVIII, sayı 21, sayfa 258-287)

Mahkemelerce verilen hükümlerin aynı konuya ilişkin olup olmadığının incelenmesi:

Adlî yargı merciinde görülen davanın konusu; davacının imar planında tevhit şartı bulunan parsellerde ön alım hakkı bulunduğundan bahisle tapu kayıtlarının iptal edilerek tapuda kendi adına tescil edilmesi istemine ilişkindir.

İdarî yargı merciinde görülen davanın konusu ise; mevcut haliyle yapılaşmaya elverişli olmayan parsellere ilişkin olarak, ilgili idarenin tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde parsellerin malikleri kendi aralarında anlaşamadığı takdirde re'sen tevhit ve ifraz yoluyla işlem yapmaya ilgili idarenin yetkili olduğuna dair 03/07/2017 tarihli ve 30310 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 7. maddesinin 3.fıkrasının iptali istemine ilişkindir.

Adlî yargı merciince verilen karar, davacının tapu iptali ve kendi adına tescilini istediği taşınmazlar üzerinde 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 732. maddesinde yer alan ön alım hakkının olup olmadığına ilişkin hüküm içermekte iken, idarî yargı merciince verilen kararın düzenleyici işlem olan Yönetmelik hükmünün iptali istemine ilişkin olması karşısında, usulî taleplerin farklılığı nedeniyle konusu aynı olmayan bu davalarda verilen kararlar arasında 2247 sayılı Kanunda belirtilen anlamda hüküm uyuşmazlığı bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle,Küçükçekmece 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/03/2019 tarihli ve E:2018/82 K:2019/285 sayılı kararı ile Danıştay Altıncı Dairesinin 06/12/2021 tarihli ve E:2018/59, K:2021/13300 sayılı kararı arasında hüküm uyuşmazlığı bulunmadığından, başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir..."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun ve sebebinin aynı olmadığı gerekçesiyle, başvurunun reddi yönünde yazılı düşünce bildirmiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 24. maddesinin birinci fıkrasında, "7 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık konusu hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, taraflardan en az birinin (K.S.Ç) aynı olduğu, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kanun yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş kararların bulunduğu, tüm kararlarda davanın esasının hükme bağlandığı ve kanun yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Ancak, anılan mahkemelerce verilen hükümlerin konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı ve kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunup bulunmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Küçükçekmece 4. Asliye Mahkemesindeki dava; ön alım hakkından kaynaklanan tapu iptali

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

ve tescili istemiyle açılmış ve Mahkemece davanın reddine karar verilmiştir.

Danıştay 6. Dairesindeki dava ise; Planlı Alanlar Tip Yönetmeliği'nin 7. maddesinin üçüncü fıkrasının iptali istemiyle açılmış ve Dairece dava konusu işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Bu duruma göre, Asliye Hukuk Mahkemesindeki davanın, ön alım hakkından kaynaklanan tapu iptal ve tescil davasına; Danıştay'daki davanın ise yönetmelik hükmünün iptaline ilişkin olması karşısında, mahkeme kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, dava konusunun ve sebebinin aynı olması koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının dava konusunun ve sebebinin aynı olmaması sebebiyle, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi gerekmektedir..."

V. İLGİLİ HUKUK

10. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlığını taşıyan 1. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

11. 2247 sayılı Kanun'un *"Yargı merciince yapılacak işlemler"* başlıklı 15. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 23/7/2008 – 5791/6 md.)

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra (...) taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir."

12. 2247 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlık Mahkemesince yapılacak işlemler "* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 21/1/1982 - 2592/5 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyuşmazlığı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcıların görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir."

13. 2247 sayılı Kanun'un 3. Bölümünde, *"Hüküm Uyuşmazlığı"* üst başlığı altındaki 24. maddesi şöyledir:

"(Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

14. 2247 sayılı Kanun'un "*Hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kuralları"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

"Hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.
(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)
Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir."

15. 2247 sayılı Kanun'un "*İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

VI. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Yüksel NAVDAR'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının ortaya çıkabilmesi için:
a) Uyuşmazlık doğuran hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,
b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,
c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,
d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,
E) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

18. Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden, ortada adlî ve idarî yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararların bulunduğu, adli yargıda ve idari yargıda davacının aynı kişi olduğu, her iki davanın esasının hükme bağlandığı anlaşılmaktadır.

19. Konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığına gelince, yukarıda ayrıntılı olarak değinilen Mahkeme ve Daire kararları irdelendiğinde; Adli yargı merciinde görülen dava konusunun, davacının imar planında tevhit şartı bulunan parsellerde ön alım hakkı bulunduğundan bahisle, tapu kayıtlarının iptal edilerek tapuda kendi adına tescil edilmesi istemine ilişkin olduğu; idari yargı merciinde görülen davanın konusu ise, mevcut haliyle yapılaşmaya elverişli olmayan parsellere ilişkin olarak, ilgili idarenin tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde parsellerin malikleri kendi aralarında anlaşamadığı takdirde re'sen tevhit ve ifraz yoluyla işlem yapmaya ilgili idarenin yetkili olduğuna dair 03/07/2017 tarihli ve 30310 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 7. maddesinin 3.fıkrasının iptali istemine ilişkin bulunduğu, adli yargı merciince verilen karar, davacının tapu iptali ve kendi adına tescilini istediği taşınmazlar üzerinde 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 732.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin

maddesinde yer alan ön alım hakkının olup olmadığına ilişkin hüküm içermekte iken, idari yargı merciince verilen kararın düzenleyici işlem olan Yönetmelik hükmünün iptali istemine ilişkin olması karşısında, dava konusu ve sebebinin sözkonusu yargılama dosyalarında farklı olduğu anlaşılmıştır .

20. Diğer taraftan, hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararlar incelendiğinde ise; Küçükçekmece 4. Asliye Hukuk Mahkemesi kararı ile, davacının aynı parselde malik sıfatı ile hissedar olmaması sebebiyle şahsi bir hak olan şufa hakkının mevcut olmadığı kanaati ile HMK 115. maddesi uyarınca dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verildiği; Danıştay 6. Dairesi kararı ile imar planına uygun olarak düzgün imar parsellerinin oluşturulması ve mülkiyet sahiplerine yapılaşabilecekleri imar parsellerinin tahsis edilmesi amaçlandığından dava konusu düzenlemede mevzuata aykırlık bulunmadığı gerekçesiyle ilgi yönetmelik hükmünün iptali isteminin reddedildiği anlaşıldığından, adli yargı kararı ile idari yargı kararı arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, *"kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşulunun da gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması"* ve *"kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşullarını taşımayan başvurunun reddi gerekmiştir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle,

2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen *"konu ve dava sebebinin aynı olması" ve "kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması"* koşullarını taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE,

08/04/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Yüksel
ARSLAN	BALLI	NAVDAR

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n5l2MsO - p1AwapA - m1sVVG5 - AmbdOA= ile erişebilirsin